

Bakgrunn for vedtak

Etablering av dam og uttak av vann fra Langedalselva til Strandafjellet skisenter

Stranda kommune i Møre og Romsdal fylke

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	Strandafjellet Skisenter AS
Referanse	202212014-13
Dato	14.11.2025
Ansvarlig	Silje Aakre Solheim
Saksbehandler	Anders Kvaløy Olsen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Innhold

SØKNAD	3
HØRING OG DISTRIKTSBEHANDLING	6
NVES VURDERING	9
NVES KONKLUSJON	12

Sammendrag

NVE gir tillatelse til etablering av dam og uttak av vann fra Langedalselva til Strandafjellet skisenter

Strandafjellet Skisenter AS søker om tillatelse til å etablere en dam øverst i skianlegget, på kote 745 moh. Lengde på damkrone er om lag 70 m og største høyde på 7,3 m. Volumet er om lag 17500 m³. Dammen skal forsyne snøproduksjonsanlegget ved Strandafjellet skisenter. Dette anlegget blir i dag forsynt med vann som pumpes direkte fra Fursetelva. Søker begrunner tiltaket med behov for å ha en pålitelig og stabil vannkilde, samt å senke kostnadene ved produksjon av kunstsno. Søker skriver at Fursetelva er bred og har en tendens til å fryse bort. Dette gjør at det tidvis er for lite vann i elva for vannuttak til snøproduksjon.

Hva mener høringspartene om tiltaket?

Statsforvalteren i Møre og Romsdal påpeker at tiltaket er i tråd med gjeldende kommuneplan og at kunnskapsgrunnlaget for biologisk mangfold er tilfredsstillende. Det anbefales å sette krav om minstevannføring og vurdere avbøtende tiltak eller kompensierende CO₂-tiltak, fordi myr vil gå tapt ved gjennomføring av tiltaket. **Møre og Romsdal fylkeskommune** kommenterer på deres ansvarsområde, som er samferdsel i denne saken, og da spesielt skadepotensialet for fylkesvei 60 ved dambrudd. De påpeker at vannforekomstens økologiske tilstand ikke må forringes jf. vannforskriften. **Naturvernforbundet i Møre og Romsdal** er bekymret for den samlede belastningen på naturen i området og foreslår andre, mer klimavennlige måter for å sikre snødekt areal. **Sameiget Furset grunneigarlag** er bekymret for hvordan sikring i form av gjerde vil ta seg ut i fjellet og påpeker at vannforbruket ved skianlegget er på 74000 m³ og ikke 8000 m³ som det ble estimert til i 2007. **Magnar Furset** belyser flere forhold som kan påvirkes ved etablering av dam og stiller seg negativ til tiltaket.

Hvorfor gir NVE tillatelse?

NVE mener at bygging av dam og vannuttak fra Langedalselva for produksjon av kunstsno vil føre til en forringelse av landskapsbildet og nærturområdet til lokalbefolkning og hyttebeboere, samt at den økologiske tilstanden i bekken og økosystemet knyttet til denne vil kunne forringes noe. NVE vurderer at tiltaket er i tråd med arealformålet og en type utbygging man må forvente i området rundt et skianlegg. Det legges vekt på at Strandafjellet skisenter er et regionalt viktig skisenter.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved det omsøkte tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne interesser slik at kravet i

vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Strandafjellet Skisenter AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av dam og uttak av vann fra Langedalselva. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Strandafjellet Skisenter AS, datert 18.06.2022:

«Søknad om konsesjon for regulering/uttak av vann til snøproduksjon

Strandafjellet skisenter ønsker å utnytte vannet i Langedalselva i Stranda kommune i Møre og Romsdal fylke til snøproduksjon, og søker herved om følgende tillatelser:

I Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- å demme opp Langedalselva for regulering mellom kote 740 og 747
- uttak av vann fra ny dam i Langedalselva til snøproduksjon i perioden 1. november til 31. mars.

Langedalselva er en sideelv til Fursetelva. Dagens uttak av vann fra Fursetelva til snøproduksjon, vil heretter ledes til dammen i Langedalselva. Uttaket gjennomføres i henhold til avtale med Stranda Energi og er ikke konsesjonspliktig.»

Hoveddata for vannuttak fra Langedalselva

Ny dam for snøproduksjon i Langedalselva, hoveddata		
TILSIG		
Nedbørfelt	Km ²	0,7
Årlig tilsig til inntaket	Mill.m ³	2,46
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	111,1
Middelvannføring normalår	L/s	77,8
Middelvannføring tørrår	l/s	48
Alminnelig lavvannføring	l/s	1,7
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	4,4
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	1,5
Restvannføring*	l/s	77,8*
VASSDRAGSANLEGGET		
Inntak	Moh.	747
Lengde på berørt elvestrekning	m	1,4
Lengde på vannledning	m	1,4
Antall rør vannledningen består av		250
Vannledning, diameter	mm	200
Total maksimal kapasitet på rør	l/s	80
Total laveste kapasitet på rør	l/s	5
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	1,5
MAGASIN		
Magasinvolum	M ³	17 500
HRV	moh.	747
LRV	moh.	740

Om søker

Strandafjellet Skisenter AS driver Strandafjellet skisenter, som tilbyr alpin- og langrennsløyper og snøpark. Vintersesongen er normalt fra desember til april.

Eksisterende vannuttak

Strandafjellet skisenter har i dag vannforsyning til snøproduksjon fra Fursetelva. NVE vurderte 07.09.2007 (sak 200707744) at et uttak på om lag 7700 m³ vann ikke ville føre til skader eller ulemper for allmenne interesser i et slikt omfang at det var nødvendig med konsesjon etter vannressursloven § 8.

Stranda Energiverk AS fikk den 09.02.2006 vassdragskonsesjon for Furset kraftverk. Denne konsesjonen er senere overført til Tussa Energi AS. Furset kraftverk har inntak på kote 402,5 ca. 1430 meter nedstrøms Stranda skisenter sitt uttak av vann fra Fursetelva til snøproduksjon.

Beskrivelse av området

Strandafjellet skisenter ligger øst i Sunnmørsalpene i Hevsdalen i Stranda kommune i Møre og Romsdal, ca. 6 km vest for Stranda sentrum. Det er flere alpinbakker som ligger på begge sider av dalen. Det er til sammen 7 heiser.

Hevsdalen er dyp og traufoma, omgitt av to fjellmassiv med topper på ca. 1100-1300 moh. Dalbunnen er preget av teknisk infrastruktur, hytteutbygging og skianlegg, med veier, master, lysanlegg og nedfarter.

Langedalselva drenerer fra fjellområdene på vestsiden av dalen med nedbørfelt opptil Langedalsegga og foten av Tuvegga. Den renner gjennom skianlegget og munner ut i Fursetelva. Landskapet over tregrensa på denne siden er preget av skianlegget, men ovenfor skianlegget framstår det småkuperte fjellandskapet urørt.

Magasinet er planlagt i et åpent, treløst område hvor elva danner flere små løp gjennom et myrområde. Nedstrøms samler elva seg i ett løp, før den krysses av anleggsveien for skisenteret. Den går videre åpent i landskapet før den på nytt krysses av anleggsveien og går over i en foss og et elvegjel med intakt kantvegetasjon. I nedre del går den langs en vei til Fursetstølen før kryssing av rv. 60 og utløp i Fursetelva.

Teknisk plan

Dam

Det er planlagt å bygge en betongdam med et volum på 17500 m³. Lengden på damkrona er om lag 70 m og største høyde er på 7,3 m. Dammen er planlagt fundamentert på fjell med bolter og bygd i betong. Overløpet er planlagt med 0,5 x 10 m. Resten av dammen vil ha en høyde på 0,5 m i forhold til vannspeil. I dammen vil det bli bygd pumpekum for uttak av vann, samt for kontroll av silarrangement. Nedstrøms vil det settes opp et ventilhus med ventil for minstevannføring, samt ventiler/rør for tømning av dam. Det planlagte magasinet har ei overflate med lengde på om lag 140 m og en bredde på maksimalt 70 m ved fullt magasin.

Veier, pumpehus og riggområde

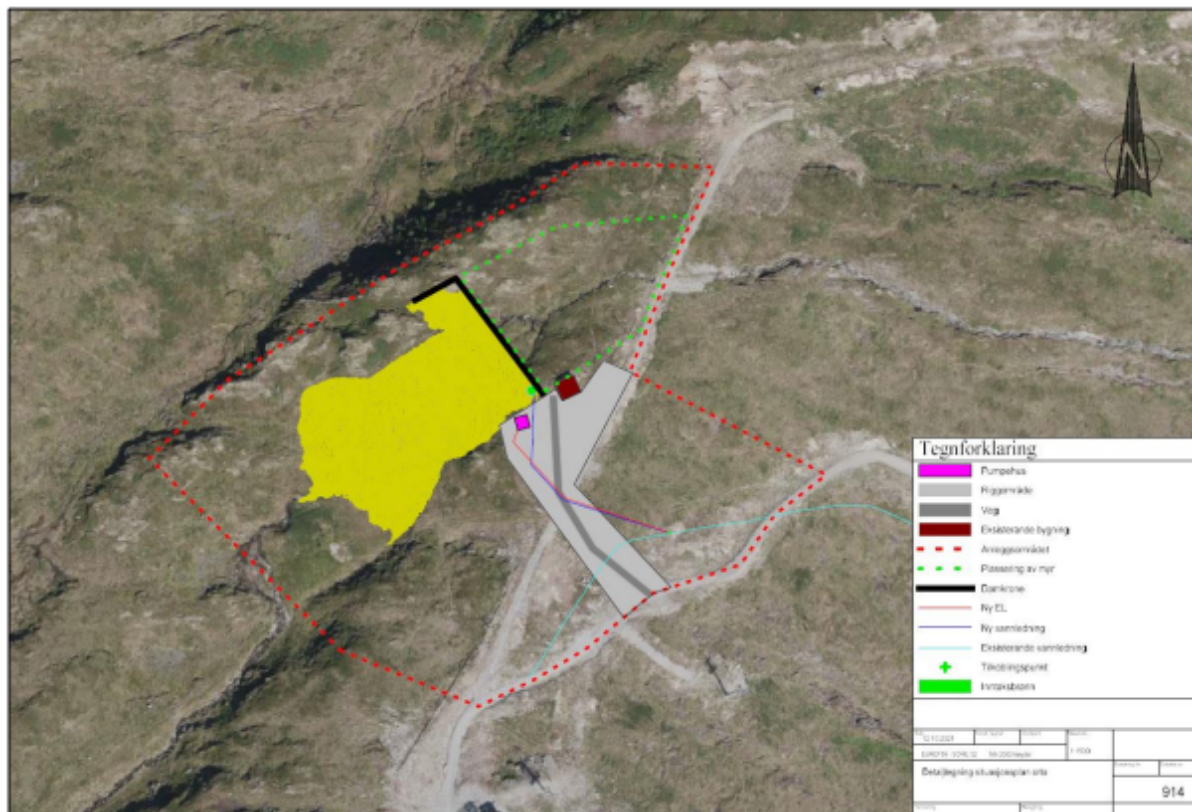
I tillegg til dammen skal det anlegges et pumpehus ved den eksisterende bygningen. Det er planlagt med riggområde som vist i figur 1, som skal tilbakeføres til naturlig terreng. Veien som må

anlegges opp til riggplassen blir på 114 meter fra eksisterende vei i anlegget. Veien skal være 4 meter bred og med en bæreevne på 20 tonn akseltrykk og anlegges i den eksisterende veitraséen.

Massetak og deponi

Området for dam er myrlendt, og det er planlagt å grave ut myr- og løsmasser (morenemasser) ned til fjell. Utgravd volum er beregna til å være om lag 5000 m³. Alle masser som blir tatt ut skal brukes til terrengbearbeiding i området, bl.a. oppfylling nedstrøms dam for tilpassing av terreng (vist som område stiplet med grønn farge i figur 1). Overløp er planlagt ledet forbi fyllingen i plastra renner.

Figur 1: Oversikt over planlagt arealbruk. Figur fra søknaden.

Alternative utbyggingsløsninger

Utbygger mener at det ikke er andre alternativer for plassering av dam. Det er ikke aktuelt å gå lengre inn i Langedalen med ny dam, da det er rasfare og mindre tilsig med vann, samt at det må bygges ny frostfri vannledning ned til tilknytning til eksisterende anlegg. Der er heller ikke andre dalfører som ligger til rette med elv/bekk som kan brukes som tilsig til dam.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I kommuneplanens arealdel er området avsatt til kombinert bebyggelse og anleggsformål. Tiltaket er i tråd med gjeldende arealformål.

Langedalselva renner gjennom nedfarten for skisenteret som har nåværende arealbruk som idrettsanlegg. Ned mot utløpet i Fursetelva renner elva forbi et område hvor det er angitt

hensynssone for kulturmiljø. Reguleringsplanen for dette området omfatter bestemmelser som gjelder bevaring av landskap, vegetasjon og anlegg.

Verneplaner

Tiltaket berører ikke verna vassdrag eller nasjonale laksevassdrag.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 04.10.2023, sammen med representanter for søkeren og grunneiere. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige på NVEs nettsider; www.nve.no/8958/V.

Statsforvalteren i Møre og Romsdal skriver i sin uttalelse av **25.1.2023** at tiltaket er i tråd med gjeldende kommuneplan som viser området som teknisk infrastruktur for snøproduksjon. Det påpekes imidlertid at det ikke er gjennomført reguleringsplanarbeid for tiltaket, noe som kreves i henhold til gjeldende kommuneplan.

Statsforvalteren opplyser at det er registrert to rødlistede naturtyper i området, begge nær truet (NT): naturtypen «Kalkfattig og intermediær fjellhei, leside og tundra og elvegrus» og naturtypen «elvevannmasser». Arealbeslaget til dammen anses som lite i forhold til fjellheias totale størrelse, men tiltaket vil likevel påvirke naturtypen negativt. Statsforvalteren påpeker at naturtypen «elvevannmasser» ikke er kartlagt etter NiN-metodikk. Statsforvalteren vurderer at Langedalselva som funksjonsområde påvirkes, men rødlistede arter er ikke registrert. Myra der dammen er tenkt etablert er klassifisert som fattig jordvannsmyr, med ubetydelig verdi ifølge kartleggingsinstruksen. Statsforvalteren viser til at beregnet tap av myr representerer omtrent 310 tonn CO₂-ekvivalenter, men at ingen avbøtende tiltak for karbonreduksjon er foreslått. Statsforvalteren mener at kunnskapsgrunnlaget om tiltakets konsekvenser for biologisk mangfold er tilfredsstillende, men anbefaler kompensierende tiltak for tap av myr, som f.eks. økologisk restaurering av en annen myr.

Statsforvalteren viser til at det ikke er gjennomført spesifikke akvatiske undersøkelser. Det blir vist til at Langedalselva ikke er anadrom, men at det forventes lokal bekkørret. Statsforvalteren råder om at det blir satt krav om minstevannføring.

Statsforvalteren skriver følgende om landskap:

«Det er utarbeidd eigen rapport om landskapsverknader av tiltaket, delt inn i tre delområde. Den syner at for delområde 1 (Fursetsida over tregrensa) vil tiltaket ha noko miljøskade (-). Dammen vil i hovudsak vere synleg frå øvre del av området. Nedstraums dammen vil ikkje vasspeilet vere synleg og damkonstruksjonen i liten grad synleg når den blir dekt av myrmassar i forkant, som er føreslått som avbøtande tiltak. For dei to andre delområda (dalbotnen og Roaldsida) vil tiltaket ha ubetydeleg miljøskade (0). Vi registrerer at dammen er konstruert som ei rett line. Ein bør vurdere om dammen kan utformast som ein litt meir avrunda konstruksjon som kanskje kan falle meir naturleg inn i landskapet.»

Statsforvalteren påpeker videre at Langedalselva er en del av Fursetelva bekkefelt, som har god økologisk tilstand og forventes å nå miljømålene innen 2027. Tiltaket vil påvirke bekkefeltet, men avbøtende tiltak med krav om minstevannføring er foreslått. NVE bør vurdere om vannforskriften § 12 skal anvendes.

Møre og Romsdal fylkeskommune kommenterer i sin uttalelse av **6.2.2023** de delene ved søknaden som omhandler deres ansvarsområder; samferdsel og vannforvaltning.

«Samferdsel

NVE legg til grunn at fylkesveg 60 kan bli ramma av flaum. Saksdokumenta må synleggjere/vurdere kor sannsynleg/konsekvens ei brest i demminga vil ha for fylkesveg 60. Vi gjer merksam på at manglande vurderingar og/eller krav til nødvendige tiltak kan gi grunnlag for klage.

...

Vassforvaltning

(...) Tiltaket går inn til vassførekomst Langedalselva (Fursetelva bekkefelt, 098-51-R). Vassførekomsten er i dag i god tilstand med miljømål god tilstand. Den har ingen registrerte påverknader eller tiltak. Fysiske inngrep i elva vil kunne påverke tilstand. Det er ikkje vurdert korleis tiltaket vil påverke den økologiske tilstanden. Det er positivt at det er planlagt å legge rør eller V-overløp ved dammen for å sikre minstevassføring i bekken. Likevel bør tilstand vurderast før løyve blir gitt. I tillegg bør den samla påverknaden snøproduksjonen har på Fursetelva vurderast.

Konklusjon

Ber om at merknadane ovanfor blir tatt omsyn til i den vidare behandlinga.»

Naturvernforbundet i Møre og Romsdal innleder i sin uttalelse av **22.1.2023** med at Strandafjellet har gjennomgått omfattende utbygging over mange år, noe som har ført til betydelige inngrep og at det er lite uberørt natur igjen. Det er ønskelig at slike inngrep holdes innenfor allerede påvirkede områder i stedet for å spre dem til nye, urørte landskap.

Naturvernforbundet mener at man bør avslutte ytterligere anleggsarbeid i området og heller prioritere å oppgradere og forskjønne eksisterende anlegg. De mener det er viktig å ivareta ski- og turistopplevelsen, slik at gjestene ikke påvirkes negativt av tekniske inngrep og maskineri.

Det poengteres at det er positivt at søknaden inkluderer en vurdering av konsekvenser for biologisk mangfold, men at funnene ikke er synlige i Artskart. Det anbefales at artsfunn legges inn i denne databasen for å gjøre dem tilgjengelige for allmennheten.

Naturvernforbundet er også bekymret for den effekten dammen vil ha for vannføringen, ved å forlenge perioder med lav vannføring og redusere naturlige flommer, som kan ha en viktig funksjon i å rense vassdraget. Myrer og bekkesystemer har stor verdi i seg selv, uavhengig av om man finner mange rødlistede arter ved synfaring. Utgraving av myrer vil medføre betydelige klimagassutslipp og tap av karbonlagringskapasitet.

Naturvernforbundet påpeker at bruken av energi for å kunstfryse snø har negative miljøpåvirkninger, og det oppfordres til nasjonale tiltak for å begrense produksjonen av kunstsne av hensyn til klimaet. Det foreslås å vurdere alternative metoder for å forlenge skisesongen, som

for eksempel å lagre snø fra året før under sagflis og presenning, en metode som har vist seg vellykket andre steder.

Naturvernforbundet foreslår at hvis dammen skal bygges, bør størrelsen reduseres. Den planlagte dammen på 70 meter bredde og 7,3 meter høyde er stor. Det understrekes også viktigheten av å tilpasse dammen til terrenget og miljøet på stedet slik at den ser ut som et naturlig vann.

Sameiget Furset grunneigarlag uttaler i brev av **30.1.2023**:

«Sameiget Furset grunneigarlag er heimelshavar til området for denne søknaden (1525 45/73 og Furset sams fjellmark) og vi vil bemerke følgjande:

- I arealplanen til Stranda kommune går det ei skiløype frå Langedalen og rett inn i dam området. (Fig. 2-3 i søknaden) Sikkerheit knytt til damanlegget og skiløypa er sparsamt omtala i søknaden. Om damanlegget skal sikrast med gjerde for å hindre skiløparar å renne inn i området på vinteren må ein ta høgde for store snømengder. Dette vil bli høge gjerder som på sommaren vil bli svært skjemmaende. Ein må finne gode og fine løysingar, også for sommarhalvåret, for å geleide skifolket utanom damområdet.*
- Minstevassføring. Ein må sikre minstevassføringa i Fursetelva. Gjennomsnittleg vassforbruk til kunstsno dei siste fire åra har vore på ca. 74 000 m³. Ifølge vedlegg til denne saka var estimert forbruk i 2007 ca. 8000 m³. Her må ein sikre at livet i elva ikkje tek skade av låg vassføring. Målingar av minstevassføring i inntaksdammen til Stranda Energiverk nedstraums av skisenteret viser periodevis langt under 100 l/s vinterstid.*
- Korleis vil ein handtere høg vassføring ved flaum i Ytstegrova, nedstraums av den nye demninga? Når myra på toppen blir fjerna kan ein då risikere så høg vannstand att demninga renn over i si fulle breidde?*
- Vedlegg 6: Oversikta over berørde grunneigarar er utdatert, fleire av desse har gått bort.*
- Vedlegg 9: Avtale mellom Strandafjellet Skisenter AS og Furset Grunneigarlag er ikkje den endelege tinglyste avtalen. Vedlegget er ein ufullstendig kladd og skulle ikkje vore publisert av søkjar.»*

Magnar Furset har gitt uttale i brev av **1.2.2023**. Magnar Furset er grunneier lengre ned i vassdraget og stiller seg negativ til tiltaket. Han har levert et lengre høringssvar til søknaden. NVE gjengir kun relevante momenter knyttet til hydrologi og brukerinteresser.

Furset påpeker at vannet som vil bli holdt tilbake renner gjennom fem små vann og videre gjennom det eneste myrområdet i dalen, og at oppdemning vil få konsekvenser for dette vannmiljøet. Det estimerte uttaket vurderes til å være høyere i praksis, og det uttrykkes bekymring knyttet til vanntilgangen for kommunens næringsmiddelindustri. Det påpekes at forutsetningen for at tiltaket tidligere ble vurdert ikke konsesjonspliktig, var et langt lavere stipulert vannuttak enn hva som har vært det reelle. Det stilles spørsmål ved om referanse vassdraget for hydrologiske beregninger Sledalen er sammenlignbart med Langedalen.

Furset er bekymret for landskapseffekten til dammen og anleggsvei og området rundt, som vil være vanskelig å skjule i terrenget. Vannkvaliteten elva kan også bli forringet for de som har dette som drikkevannskilde. Videre uttrykker Furset bekymring for hva den samlede aktiviteten i

området har på rypebestanden og fjellvåk, og gjør oppmerksom på at bekkørret gyter i nedre del av elva. Furset mener at effekten dammen vil ha på landskapet og turmulighetene er underkommunisert i søknaden.

NVEs vurdering

Om eksisterende vannuttak og avklaring etter vannressursloven

NVE vurderte i 2007 at et uttak fra Fursetelva på 7700 m³ over 3 dager ikke var konsesjonspliktig. Sameiet Furset grunneigarlag viser til at gjennomsnittlig vannforbruk til produksjon av kunstsno de siste fire årene har vært på ca. 74000 m³. At dagens vannuttak er større enn det tidligere er vurdert konsesjonspliktig for, var også tema under befaringen. Representant for Strandafjellet skisenter uttalte da at dette skulle de rette opp i ved å søke om konsesjon eller vurdering av konsesjonsplikt for dagens reelle vannuttak fra Fursetelva. NVE har per i dag ikke mottatt noen henvendelse om dette.

Tiltak som kan være til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser er konsesjonspliktig. Iverksetting av konsesjonspliktig tiltak uten konsesjon er ulovlig. NVE vurderer at det bør avklares konsesjonsplikt for dagens vannuttak fra Fursetelva etter vannressursloven § 18.

Hydrologiske virkninger av tiltaket

Strandafjellet skisenter planlegger å bygge en demning for å ta ut ca. 30000 m³ vann, tilsvarende ca. 1,2 % av det årlige tilsiget til Langedalselva ved kote 470. Dette vil medføre at elvestrekningen blir tørrlagt når det tas ut vann fra magasinet og når magasinet fylles opp, med mindre det blir satt krav om minstevannføring forbi dammen. 5-persentil for elva i vinterperioden er beregnet til 1,5 l/s.

De estimerte hydrologiske virkningene av tiltaket, som beskrevet i søknaden, vil gi små konsekvenser. Oppfylling av magasinet er beregnet til å ta 4 – 8 dager når snøsmeltingen er i gang. Når dammen er full, vil resten av vannet i nedbørfeltet gå i overløp som før. De hydrologiske virkningene for Langedalselva vurderes derfor til å være små, på betingelse av at det blir satt krav om minstevannføring forbi dammen for å unngå tørrlegging.

Naturmangfold

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om etablering av dam og uttak av vann legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 6.10.2025. Det er ikke registrert sjeldne eller rødlistede arter i området. Rapport om biologisk mangfold som følger søknaden beskriver myrområdet som skal bygges ned som en fattig jordvannsmyr, men at den ikke oppfyller kriterier for naturtyper som skal kartlegges og verdisettes iht. Miljødirektoratets instruks. Myrområdet gis likevel noe verdi som økologisk funksjonsområde.

Området rundt myra består delvis av naturtypen «*Kalkfattig og intermediær fjellhei, leside og tundra*». Denne er nær truet og lokaliteten er gitt middels verdi. Fjellheia er også gitt middels verdi som funksjonsområde for arter. Langedalselva inngår i naturtypen «*elvevannmasser*», som er nær truet. I tillegg er elva gitt noe verdi som økologisk funksjonsområde.

Det planlagte tiltaket vil bygge ned myra og deler av fjellheia, i tillegg til å gi en liten reduksjon av vannføringen i Langedalselva. Miljørapporten setter konsekvensen til middels negativ til noe negativ for naturtypelokaliteten som inkluderer fjellhei, og noe negativ for myrområdet og elva som funksjonsområde for arter.

En eventuell etablering av dam, med fjerning av myrområdene, vil etter NVEs mening være i noe konflikt med forvaltningsmål for naturtyper og økosystem, gitt i naturmangfoldloven § 4. Myras økologiske betydning som viktig leveområde for mange arter, og egenskaper med å lagre karbon har ledet til nasjonale målsettinger om å begrense nedbygging av naturtypen myr spesielt.

NVE vurderer at effekten fraføring av vann vil ha for naturtypen elvevannmasser ikke vil være stor og derfor ikke i konflikt med forvaltningsmålene for naturtypen, jf. naturmangfoldloven § 4. Det vil være nok dager med overløp som ivaretar naturtypen, og et vilkår om noe minstevannføring vil redusere de negative konsekvensene for vassdraget ved å hindre at bekken går tørr i perioder med vannuttak og oppfylling av magasinet.

I høringsuttalelsene oppgis det at området har en bestand av rype, både fjell- og lirype, samt fjellvåk, og at disse artene i stor grad har forsvunnet fra området etter at skianlegget ble etablert. NVE vurderer at etablering av dam og fraføring av vann i vassdraget ikke vil gi ytterligere virkninger for disse artene, og vurderer at tiltaket ikke vil være i konflikt med forvaltningsmålet for arter etter naturmangfoldloven § 5.

Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

NVE har også sett på virkningen fra damanlegget i sammenheng med andre påvirkninger på naturtypene, artene og økosystemet. Bekken renner allerede gjennom et skianlegg med mye påvirkning. NVE vurderer at etablering av dam og fraføring av vann om vinteren utgjør små inngrep sammenlignet med de resterende inngrepene i området. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet er dermed blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Statsforvalteren i Møre og Romsdal foreslår å vurdere avbøtende tiltak eller kompenserende CO₂-tiltak, fordi myr vil gå tapt ved gjennomføring av tiltaket. NVE har ingen lovhjemmel til å sette vilkår om kompenserende tiltak utenfor influensområdet og følger derfor ikke opp forslaget.

Landskap og brukerinteresser

Det er planlagt en betongdam med et volum på 17500 m³ hvor lengden på damkrona er om lag 70 m og største høyde er på 7,3 m. Overløpet er planlagt med 0,5 x 10 m. Resten av dammen vil ha en høyde på 0,5 m i forhold til vannspeilet. Det planlagte magasinet har en overflate med lengde på om lag 140 m og en bredde på maksimalt 70 m ved fullt magasin. Dammen vil framstå ruvende og bør tilpasses landskapet i størst mulig grad. Arealet hvor dammen er tenkt plassert er et myrområde der bekken meandrerer gjennom våtmarka. Det framkommer i høringsuttalelser og under befaring at det går turløyper rett gjennom influensområdet, og på vinteren er det skiløype over det planlagte vannspeilet. Det hevdes også at for fotturister vil landskapsbildet endre seg merkbart fra et myrlandskap til en dam med høye sikringsgjerder.

Riggområdet skal tilbakeføres til naturlig terreng, så godt det lar seg gjøre. NVE vurderer at dammen, veganlegg til dammen og anleggsområdet vil kunne gi en viss innvirkning på landskapet og forringelsen av naturen som arena for friluftsliv. Vi mener likevel at effekten av tiltaket kan dempes og tilpasses terrenget. Planlagt betongdam er vurdert til å være i konsekvensklasse 2 (NVE sak 202111433). Hvis en betongdam i konsekvensklasse 2 skal tilpasses landskapet med masser i forkant må det etableres et lekkasjemålingssystem. Et alternativ kan være å bygge en fyllingsdam, som med samme volum trolig vil havne i en lavere konsekvensklasse. En fyllingsdam vil kunne oppfattes som et mindre ruvende element i landskapet. Det er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmål hvilken damtype som velges.

Tiltaket er i tråd med kommunens arealplan og endringen i landskapet vil ikke være større enn hva man forventer ved et skisenter av denne størrelsen.

Kulturminner

Det er ikke registrert kulturminner som kan tenkes å bli påvirket av tiltaket.

Forholdet til vannforskriften

Langedalselva er en del av vannforekomst ID 098-51-R Fursetelva bekkefelt. Økologisk tilstand for vannforekomsten er vurdert til god med miljømålet god tilstand. Det er ikke registrert tiltak eller påvirkningsfaktorer på vannforekomsten. Etablering av dam og uttak av vann er et nytt inngrep som gjør det nødvendig å vurdere om aktiviteten påvirker oppnåelse av miljømålet for vannforekomsten, jf. vannforskriften § 12. NVE foreslår krav om minstevannføring av hensyn til livet i elva. NVE vurderer at et uttak av vann vinterstid med krav om minstevannføring ikke vil endre miljøtilstanden eller hindre at miljømålene nås. Vannforskriften § 12 kommer derfor ikke til anvendelse i denne saken.

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE kan sette vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Statsforvalteren etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget.

Samfunnsmessige fordeler

For Strandafjellet Skisenter AS vil det være en fordel å få etablere en stabil vannkilde for sin snøproduksjon. Ved å flytte vannuttaket opp i høyden vil det redusere kostnadene skisenteret har ved pumping av vann fra bunnen av skianlegget og redusere strømforbruket. Et magasin vil også gi sikrere vanntilgang i tørre perioder. Kunstsno som såle i bakkene brukes for utvidelse av skisesongen i lavereliggende skianlegg. Strandafjellet skisenter er regionalt viktig, og en sentral aktør i kommunen som skaper verdier med skiturisme.

Oppsummering

Søker begrunner tiltaket med behov for å kunne ha en pålitelig og stabil vannkilde, samt å senke kostnadene ved produksjon av kunstsno.

Den største negative konsekvensen ved inngrepet er forringelsen av landskapsbildet og nærturområdet til lokalbefolkningen og hyttebeboere ved anlegget. Tiltaket vil ha noe negativ virkning for bekken og økosystemet knyttet til denne. Tiltaket er i tråd med kommunens arealplan, og endringen i landskapet vil med avbøtende tiltak ikke være større enn hva man forventer ved et stort skisenter. NVE vurderer at de negative konsekvensene ikke er større enn fordelene det er med å sikre en bedre vannkilde for skisenteret.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene ved det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Stranda Skisenter AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av dam og uttak av vann fra Langedalselva.

Tillatelsen blir gitt på visse vilkår.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggsaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Reguleringsgrenser og vannslipp

Følgende data for regulering, vannføring og fraføring av vann er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Vannføringer

Middelvannføring	77,8 l/s
Alminnelig lavvannføring	1,7 l/s
5-persentil sommer (1/5-30/9)	4,4 l/s
5-persentil vinter (1/10-30/4)	1,5 l/s
LRV	740 moh
HRV	747 moh

Tiltakshaver foreslår en minstevannføring tilsvarende 5-persentil vinterstid på 1,5 l/s.

Det er i høringsrunden ikke kommet inn merknader til foreslått minstevannføring. Det er ingen verdier knyttet til denne delen av elva som tilsier at det er behov for et større slipp vinterstid, men en viss minstevannføring er nødvendig for å opprettholde generelt biologisk mangfold. Tiltakshaver viser til at alt vann skal gå i overløp når det ikke tas ut vann til snøproduksjon eller ved oppfylling av magasinet.

NVE fastsetter ut fra dette en minstevannføring på 1,5 l/s.

Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Det er søkt om en reguleringshøyde på 7 meter mellom kote 740 og kote 747, hvor magasinet i sin helhet skal benyttes. En høyere LRV ville kunne gitt et grunnlag for opparbeidelse av et minimum av vannlevende naturmangfold. NVE vurderer at det er usikkert hvilket potensial en kraftig regulert dam kan oppnå som økosystem, og setter derfor reguleringsgrensen som omsøkt.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Konsesjonen omfatter demning, veier, pumpehus, dam og vannvei frem til pumpehus.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs miljøtilsyn og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Skilt om usikker is	Det skal settes opp godt synlige skilt som advarer brukere av området om usikker is.
Avbøtende tiltak	Alle masser som blir tatt ut for etablering av demning og anleggelse av tomt og veianlegg skal brukes til terrengbearbeiding i området rundt dammen, Masser skal ikke kjøres ut av skianlegget.

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jamfør kulturminneloven § 8 (jamfør vilkårenes pkt. 3).